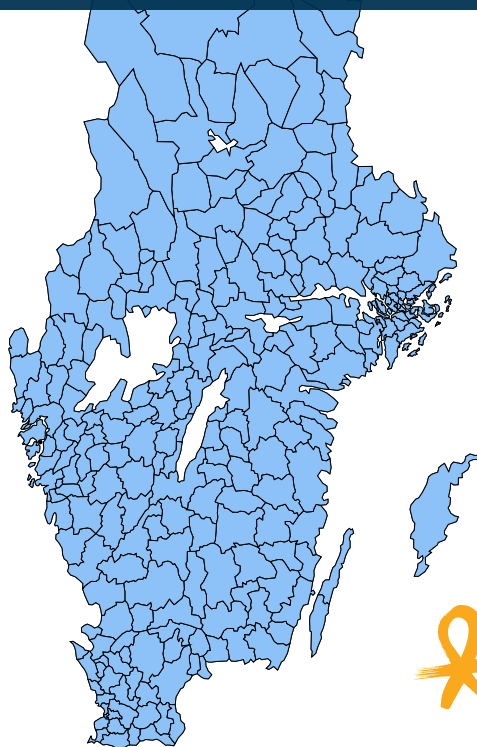

Sverige behöver en MAR i varje kommun

Ett gemensamt ställningstagande från
Fysioterapeuterna och Sveriges Arbetsterapeuter

SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har alla lika rätt till vård och behandling, men tillgången till rehabilitering inom den kommunala hälso- och sjukvården varierar stort över landet. Valfungerande rehabiliteringsinsatser kräver samverkan mellan huvudmän och mellan professioner. Trots kommunens ökade rehabiliteringsansvar för hemsjukvården och kortare vårdtider inom slutenvården så brister samverkan i många fall. Stroke är ett exempel på en sjukdom som kräver rehabiliteringsinsatser från såväl landsting som kommun. Flera kommuner erbjuder inte rehabilitering efter stroke trots att de enligt lag är skyldiga till det. I Socialstyrelsens utvärdering av strokevården, 2011, angav endast 58% att de hade rutiner för att samordna rehabilitering för personer med stroke mellan landsting och kommun och rehabiliteringsinsatserna skiljer sig mycket åt mellan kommuner. Någon ändring i positiv riktning har vi hittills inte sett. Ett ökat tryck på rehabilitering i kommunal hälso- och sjukvård medför behov av kvalificerad tillsyn med rehabiliteringskompetens.

Ett viktigt steg mot en stärkt och jämlik kommunal hälso- och sjukvård, inklusive rehabilitering, är att inrätta MAR, medicinsk ansvarig för rehabilitering, i landets alla kommuner. Uppdraget som MAR regleras i hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30, 11 kap § 4) där det står att det för verksamhetsområden som huvudsakligen omfattar rehabilitering så får arbetsterapeut eller en fysioterapeut fullgöra uppgiften som annars åligger MAS, medicinskt ansvarig sjuksköterska. I dag är det valfritt för kommunerna om de vill införa en MAR eller inte. Endast ca 60 (2017) av landets 290 kommuner har idag en MAR, vilket ytterligare förstärker bilden av en ojämlig situation.

EN MAR I VARJE KOMMUN SÄKERSTÄLLER ATT DET ERBJUDS:

- **Jämlik tillgång till patient- och kvalitetssäker kommunal hälso- och sjukvård**

Så gott som alla personer som är i behov av kommunal hälso- och sjukvård har också behov av rehabilitering. Dessa personer har många gånger en komplex sjukdomsbild eller omfattande livslånga funktionsnedsättningar. En MAR säkerställer att en jämlik tillgång till hälsofrämjande, preventiva och rehabiliterande åtgärder av hög kvalitet och med rätt kompetens tillhandahålls till alla dessa personer.

- **Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård**

Rehabilitering är komplicerat. För att kunna följa nationella riktlinjer, vara en del av kunskapsstyrningen, utvärdera och följa upp rehabilitering behövs att det finns en övergripande ansvarig. Med en MAR i alla kommuner säkerställs att det finns särskild rehabiliteringskompetens vilket krävs för att uppnå en kunskapsbaserad rehabilitering.

- **Rätten till god hälsa**

Förebyggande insatser är viktiga på lång sikt, det sparar både lidande och kostnader att patienter inte behöver uppsöka akuten i onödan. Genom att öka insatserna på prevention och rehabilitering ökar möjligheten att använda resurser mer effektivt. Genom MAR kan stödet öka för att exempelvis möjliggöra kvarboende och minskad hemtjänst.

DETTA GÖR EN MAR

MAR säkerställer att patienterna har tillgång till personcentrerade hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser av god kvalitet, genom att:

- Utveckla och kvalitetssäkra den kommunala rehabiliteringen
- Implementera kunskapsbaserade rutiner och riktlinjer

På uppdrag av vårdgivaren kan MAR även:

- Utarbeta rutiner för individuellt förskrivna hjälpmedel och arbetstekniska hjälpmedel
- Utreda och bedöma avvikelser inom ansvarsområdet samt anmäla enligt Lex Maria
- Vara vårdgivarens sakkunnige i rehabiliteringsfrågor

